

U.G. 6th Semester Examination - 2020**SANSKRIT****Course Code: BSNSDSHT6****Course Title: Ancient Indian Polity**

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. 'अधोलिखितेषु दशप्रश्नाः समाधेयाः संस्कृतभाषया देवनागरी लिप्या च : 1×10=10
- i) 'राजनीति' शब्दस्य किमर्थम्?
- ii) दण्डनीतिः किम्?
- iii) 'शुक्रनीतिः' केन विरचिताः?
- iv) 'अर्थशास्त्रः' किं विषयकःशास्त्रमस्ति?
- v) 'मेधातिथिः' कस्य ग्रन्थस्य टीका?
- vi) 'शिल' शब्दस्य किमर्थम्?
- vii) जातिधर्मः किम्?
- viii) भेदनीतिः किमस्ति?

- ix) महाभारते कस्मिन् अध्याये राजकर्तव्यः : विषयः आलोचितः ?
- x) शूले मत्स्यानिवापक्ष्यन् _____ वलवत्तराः।
- xi) अर्थशास्त्रानुसारे करग्रहणं कीदृशम्?
- xii) मण्डलयोनिः किम्?
- xiii) महाभारते शान्तिपर्वस्य नामस्ति किम्?
- xiv) के खलु शतक्रतुः?
- xv) "राजवृत्तान्यनेकानि त्वया प्रोक्तानि भारता।"—कः उवाचः?

2. अधस्तनेषु संक्षेपेण संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च पञ्चप्रश्ना समाधेयाः : 2×5=10

- i) सप्ताङ्ग शब्देन किं बुद्धते?
- ii) शतपथब्राह्मणानुसारे 'रत्नि' किम्?
- iii) बौद्धसाहित्यस्य किं द्वयं ग्रन्थस्य नामोल्लिख्यताम्।
- iv) ऐतरेयब्राह्मणानुसारे साम्राज्य किम्?
- v) ऋक्-वेदानुसारे 'विदव्य' किम्?
- vi) 'प्राङ्विवाक' शब्दस्य किमर्थम्?
- vii) 'शाश्वतीः' 'मात्राः' च शब्दे किं बुद्धते?
- viii) अर्थशास्त्रानुसारे कराः कतिप्रकाराः सन्ति?

3. निम्नलिखितेषु विषयद्वयमवलम्ब्य संस्कृतभाषया टीका
विरच्यताम् : $5 \times 2 = 10$

i) मात्स्यन्याय-तत्त्वः।

ii) षाड्गुव्यविचारः।

iii) राजायां देवतः।

4. अधोलिखितेषु विषयमेकमाधारीकृत्य निबन्धो विरच्यताम् :
 $10 \times 1 = 10$

i) प्राचीनभारतीय राजनीतिः विषये एकं निबन्धं सविस्तारं
प्रतिपादयत।

ii) प्रकृतिसम्पदाः (सप्ताङ्गः) विषये विषदीकृत्यताम्।

iii) महाभारतमवलम्ब्य 'राजधर्मः'।